

Täysistunto

Tiistai 23.5.2017 klo 14.01—16.08

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ylimääräisen taiteilijaeläkkeen perusteella myönnettävistä perhe-eläkkeistä

Hallituksen esitys HE 58/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan, jolle siivestysvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

15.59 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Taiteilijat ovat kulttuurialan duunareita, joita ilman elämämme olisi väriltömämpää. Heidän työpanoksensa yhteiskunnallinen arvo on merkittävä, ja taiteentekijät ovat kautta historian ikuistaneet palasia kansakuntamme vaiheista osaksi kotimaista kulttuurihistoriaa.

Taiteilijoita ei useinkaan mielletä yrittäjiksi, joita iso osa heistä käytännössä on alan työpaikkojen rajatusta määrästä johtuen. Kulttuurin elinvoiman näkökulmasta taiteilijoiden työtä tulee tukea, sillä vain pieni osa heistä pystyy elättämään itsensä täysin työstään saamallaan ansioilla. Luovilla aloilla työskentelevien henkilöiden toimintaedellytyksiä on kehitettävä muuttamalla lainsäädäntöä siihen suuntaan, että se ottaa huomioon nykyistä paremmin luovan alan erityispiirteet. Onneksi meillä on nyt kulttuuriasioista vastaavana ministerinä perussuomalainen tekijämies Sampo Terho, joka toimivaltansa puitteissa edistää varmasti taiteilijoiden asemaa parhaalla mahdollisella tavalla.

Arvoisa puhemies! Eläketurvassa on luovilla aloilla uransa tehneiden osalta paljon parannettavaa. Taiteilijaeläkkeellä on Suomessa pitkä perinne, ja sitä myönnettiin jo 1800-luvulla. Silloista, apurahan kaltaista eläkettä nautti esimerkiksi J. L. Runeberg. Tavoite oli turvata lahjakkaiden taiteilijoiden työskentelymahdollisuudet ja tätä kautta edistää taiteen tuottamista.

Toivon, että ylimääräisen taiteilijaeläkkeen saajien määrää tullaan kasvattamaan lähivuosina. Nykyisin ylimääräistä taiteilijaeläkettä saa vain reilut 1 000 henkilöä. Näin ollen siihen pohjautuvien perhe-eläkkeiden myöntämisen taloudelliset vaikutukset eivät ole merkittäviä. Toisaalta monelle vähävaraiselle etuuden saajalle tuki voi olla todella tärkeä. Tässä julkisten alojen perhe-eläkettä koskevien säännösten pohjalta laaditussa, taiteilijaeläkkeeseen liittyvässä, perhe-eläkettä koskevassa esityksessä ei mielestäni ole mitään negatiivisia vaikutuksia, ja uudistukselle on varsin selvät perusteet.

Hyvää esitystä on helppo kannattaa. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2017 vp

16.02 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Elomaa hyvin kuvasi tämän tilanteen. Meillähan tuo täysi taiteilijaeläke on kovin pieni edelleen kuitenkin tänä päivänä, vain tuo reilu 1 300 euroa, ja on hyvä, että siihen tulee myös tällainen perhe-eläkejärjestelmä. Tietyllä tavalla ymmärsin, mitä edustaja Elomaa tarkoitti tuolla viittauksella yrittäjiin. Meidän taiteilijamme toki toimivat monet näin, mutta pelkästään emme voi tietenkään laskea tätä sen varaan, että taide olisi jollain tavalla vain bisnestä, vaan meillä pitää olla mahdollisuus tehdä myös sellaista taidetta, joka ei välttämättä ole niin myyvää eikä välttämättä tuo niin suuria tuloja vaan antaa myös jotain muuta, ja usein tällaisen isomman teoksen taikka jonkun muun tekeminen saattaa olla niin suuri projekti, että se ei yksistään elätä. Silloin me tarvitsemme apurahalle järjestelmää mutta myös niin, että tuon taiteilijauran jälkeen sitten taiteilijaeläkkeelle saadaan tekijöitä, jotka eivät välttämättä koko elämänsä pysty tekemään sitä omaa taidettaan, on sitten kyse vaikkapa artisteista taikka muista taiteilijoista. Silloin pitää olla myös tämäntyyppinen järjestelmä, ja pidän tätä myönteisenä, että nyt tämä perhe-eläkeasia on myös tässä mukana.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.